

ТЕОЛОГИЈА У ЈАВНОЈ СФЕРИ

ЧЕТВРТИ ГОДИШЊИ СКУП
Требиње, 9-11. фебруар 2017.
Културни центар Требиње

ЦЕНТАР ЗА
ФИЛОСОФИЈУ
И ТЕОЛОГИЈУ
ТРЕБИЊЕ

..... 9. фебруар

..... 10.00 Свечано отварање

..... 10.30-12.30 „Саборност и јединство Цркве у XXI веку:
осврт на Свети и велики сабор“ (панел дискусија)

учесници: о. Вукашин Милићевић, о. Игнатије Шестаков,
проф. др Раде Кисић

модераџор: доц. др Андреј Јефтић

Саборност Цркве је пројава суштине њенога бића, њенога јединства. Црква је тајна сабрања свега створеног у превјечно јединство које је сам Бог. Протекли вијек, вијек великих изазова за Православну цркву, био је период током којег су се болести које су вековима нагризале јединство Цркве, пројавиле у виду пукотина на њеном тијелу. Обремењена овим наслијеђем, Православна црква је ушла и у 21. вијек. Но, 20. вијек је био истовремено и период непрестаног, креативног и продорног промишљања поменутих изазова и покушаја да се, макар на чисто богословском плану, изнађу путеви исцјељења тијела Цркве. Ипак, треба се суочити са чињеницом да су ови богословски увиди, исувише често током последњег вијека, на тзв. институционалном нивоу црквеног живота били веома директно и практично оповргнути. Но, ово не чуди, будући да аутентично богословље у Цркви увијек има пророчку улогу. Свети и велики сабор Православне цркве, одржан на Криту прошле године, треба прије свега разумјети као показатељ реалног домета богословља у животу Цркве, како у позитивном, тако и у негативном смислу. На првом мјесту, овај сабор је позив да се ходи даље на путу *повратка* Цркве њеном истинском бићу, а што је по себи и дјело свједочења свјету истине која постоји прије свих векова и којом је све створено: истине јединства Тројице.

..... **17.00-19.00** „Европа на раскршћу: криза и будућност европског идентитета“ (панел дискусија)

учесници: мр Вук Јеремић, проф. др Дејан Јовић,
проф. др Зоран Крстић

модератор: доц. др Марко Вилотић

Данашњи тренутак чини се да јасно одсликава чињеницу да је идеја европског заједништва у великој кризи. Са једне стране, примјетан је раст деснице и националистичких стремљења, а стиче се утисак да се ни највећи европски народи више не осјећају дијелом јединствене европске породице (чега је најакутнији и најекстремнији примјер BREXIT). Са друге стране, малим народима и државама попут наших у региону улазак у Европску унију и даље се пропагира као вриједност и најбољи могући пут, који нема адекватну алтернативу. У складу са тим, важно је и занимљиво утврдити постоји ли уопште нешто попут „изворног европског идентитета“, те у чему би се он конкретно састојао. Шта је то са чим би грађани Европе требало да се идентификују и препознају као вриједности којима недвосмислено вреди тежити? Каква је улога и мјесто хришћанства и Цркве у формирању поменутог идентитета? Није ли можда „изворни“ европски идентитет трајно измјењен спомињаним десничарско-националистичким струјањима? Какав је данашњи однос хришћана према поменутима савременим европским друштвеним токовима? Има ли Црква преференције по питању друштвено-политичког уређења, односно – која политичка клима је најпогоднија за њену мисију? У којој мјери је специфична мисија Цркве у савременом постмодерном секуларном друштву, и која су данас најадекватнија средства ширења јеванђелске поруке? Има ли Цр-

ква уопште капацитет да буде конституент идентитета савремене Европе? У којој мјери на европски идентитет утиче све веће присуство ислама и муслиманског становништва? У којој мјери је могућа истинска интеграција и инкултурација овог становништва? На који начин европска збивања бивају обликована вјетровима који дувају из САД? Које су потенцијалне посљедице Трампове побједе по конкретан живот Европљана? Да ли су BREXIT и Трампова побједа доказ да „обичан човјек“ унутар гломазног политичко-економског система у коме живи и даље има реалне алтернативе, тј. могућност да истински утиче на промјене (будући да су тзв. политички аналитичари и испитивања јавног мњења у поменутом два случаја, уз здушну медијску подршку, масовно најављивали исходе супротне онима који су се коначно догодили)?

..... **19.30** Отварање изложбе слика Бранка Радуловића и изложбе фотографија „Романови - царско служење“, Музеј Херцеговине

..... **10. фебруар**

..... **10.30-12.30** „Страх и слобода“ (панел дискусија)
учесници: доц. др Арта Додај, проф. др Борис Брајовић,
проф. др Жарко Требјешанин
модератор: о. Гојко Перовић

Појмови страха и слободе, као и питање њиховог међусобног односа и условљености, улазе у корпус вјечитих питања о којима човјечанство брине и стално им се изнова враћа. И један и други по-

јам, односно оба ова феномена, представљају полазне основе сваког озбиљног и темељног промишљања о људској егзистенцији. На почетку 21. вијека јасно препознајемо отвореност ових питања на нивоу уређења међуљудских односа, мотивације младих људи и њихове креативности (колико се бојимо једни других, како препознајемо опсег сопствене слободе у односу на друге итд), па и у погледу друштвеног ангажовања појединца или групе (наш страх/слобода да покренемо одређена питања, да себе жртвујемо за остварење неке нове идеје итд). И данас, послије толико вјекова разматрања ових тема и бројних понуђених одговора у најразличитијим епохама и околностима људског живота, пред нама, као потпуно нова и нетакнута, по свом значају и интезитету, стоје питања: Шта је страх, и чиме је узроковано његово постојање? Како га се ослободити? Које врсте страха су најзначајније? Да ли је страх од смрти темељ свих наших страхова? Може ли се говорити о човјековом страху од сопствене слободе, па самим тим и о страху од сопствене одговорности пред животним изазовима? Шта је то слобода и шта је све вриједно жртвовати за њу?, и многа друга.

..... **17.00** Промоција књиге *Папиролатија* (1. и 2. свеска)
епископа Атанасија

Љоворе: доц. др Здравко Јовановић, доц. др Зоран Јелисавчић
модератор: о. Зоран Илић

..... **19.00** Представа „Седам“
режија и продукција: Хеда Краиц Сегрен

„Седам“ је прича о драматичној судбини седам одважних жена из Пакистана, Русије, Гватемале, Камбоџе, Сјеверне Ирске, Авганиста-

на и Нигерије у њиховој борби за људска права. У форми документарног рецитала, једноставног сценског израза, дочарана је исповјест ових жена из земаља са најразличитијим обичајима, табуима и забранама, у којима су жене злостављане, утњетаване и на маргини друштва. Међутим, оне нису посустале, него су одлучиле да свијет у коме живе мијењају на боље.

..... 11. фебруар

..... 10.30-12.30 „Мјесто и улога жене у Цркви и друштву“
(панел дискусија)

учесници: др Јулија Видовић, Андреа Јовановић
модератор: Милица Ракић

Ако је неоспорно да су мушкарац и жена људска бића која остварују једнакост на сваком пољу (о чему нам у Цркви превасходно свједочи Јеванђеље, а што је и само по себи разумљиво), поставља се питање: због чега, ипак, морамо да понављамо и разматрамо чињеницу да жена има право на остваривање једнакости на свим пољима друштвеног дјелања као и мушкарац? Суочени смо са инхерентним поларизовањем односа међу половима, а што нас уводи у дискурс гдје имамо низ проблема које бисмо могли да сажмемо кроз питање:

како да од пасивног објекта жена постане активнији субјект у практичној људској дјелатности у коју је (дјелатност) укључена и Црква? Какав третман жена има у друштву у Србији и региону (вјерским заједницама западног Балкана)? Да ли путем неких добрих примјера, који неоспорно постоје, можемо да укажемо на неке корисне правце размишљања и дјелања, а који ће нам понудити бољу и љепшу перспективу за човјечанство, лишену беспотребног дискурса који се формира око борбе за превласт међу половима? Ово су нека од питања која отварамо, јер подсећамо да иако чекамо не знајући дана ни часа (Мт 25, 13), ми чекајући и живимо и дјеламо у одређено вријеме на одређеном мјесту. Коначно, да ли разговор на овакве теме и свједочанство жена о свом положају (као својеврсни јавни ангажман) може да покрене на размишљање онога који, реално, предводи човјечанство током читаве људске историје – мушкарца?

..... **17.00** Предавање др Пантелиса Калитзидиса,
„Православље и модерно доба“

..... **12. фебруар**

..... **9.00** Света архијерејска литургија, Храм Светог Преображења

Пријатељи скупа:

Министарство правде
Републике Србије,
Управа за сарадњу
с црквама и вјерским
заједницама

Министарство просјете
и културе Републике
Српске, Републички
секретаријат за вјере,
Бања Лука

Федерално
министарство
образовања и науке,
Мостар

ЦРС -
Catholic Relief Services

Културни центар
Требиње

Хидроелектране
на Требишњици

Општина Требиње

Музеј Херцеговине,
Требиње

ЕФТ група

Митрополија
даборбосанска

Епархија
Захумско-херцеговачка
и Приморска

Банком

Дом ученика Требиње

